

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesegyre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előfizetési czépnél a kiadó hivatalánál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési árak:

Öt hasábos póttsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér garmond sora 20 kr. — Nagybőstőbbszori hirdetések jutányosan eszközöltnék.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1883-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.

Fél évre 3 frt

Évesegyre 1 „ 50 kr.

Egy hónapra — „ 30 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czépezve, — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lap tulajdonos.

Horváth Danó,
fel. szerk.

B.-Gyarmat, 1883. decz. 7.

A tisztujtáshoz.

Alig egy hét választ el bennünket a megyére oly igen nagy horderőjű naptól, midőn a megyebizottsági tagok az urna elé lépnek, hogy újabb 6 évre megválasszák a megyei tisztviselőket.

Igen szép, komoly hivatás a megyei bizottsági tagokra, melynek teljesítésénél csak a tiszta meggyőződés kell hogy vezérelje azon férfiakat, kiknek egy részét a nagy vagyon, másik részét pedig az alkotmányos jogok folytán a nagy közönség bizalma ruházott fel azon szép tiszttel, hogy a vármegye ügyeit intézhessék, annak érdekeit, jólétét előmozdítsák, támogassák. Meg vagyunk győződve, hogy ami minden igaz ember, igaz hazafi szent kötelessége, az vezérli a megyei bizottsági tagokat fontos hivatásuk teljesítésénél, félreértve minden személyes érdeket, egyedül saját lelkiismeretük sugallata szerint adják szavazatukat arra, kinek megválasztásával csak a megye érdekeinek ohajtanak szolgálatot tenni.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a jelenlegi tisztikar legnagyobb része a megyebizottsági tagok osztatlan bizalmát bírja, ami arra mutat, hogy a megyei tisztviselők legtöbbje teljesen átérzve hivatását, pontosan szolgálta a megye érdekeit.

Az eddigi megállapodások szerint a jelöltek a következők:

Alispán: Scitovszky János. **Főjegyző:** Harmos Gábor. **Tisztifőügyességre** pályáznak: Steller Antal és Török Zoltán. **Alügyességre:** Hatser János és Milován János. **I. aljegyző:** Baintner Arnold. **II. aljegyző:** Báthly Béla és Gonda Károly. — Az árvaszéknél: **árvaszéki elnök:** Pajor István; **elnökök:** Jeszenszki József, Török Sándor és Horváth Danó; **jegyző:** ifj. Fölkel Károly. **Főszámvivő:** Majerszky Ferencz. **Alszámvivő:** Horváth László. **Főpénztárnok:** Dettrich Zsigmond. **Szolgabírók:** a b.-gyarmati járásban **szabiró:** Szerémy Gábor, s. **szabiró:** Kaeskovics Iván; a nógrádi járásban **szabiró:** Balás Ferencz, s. **szabiró:** ifj. Nagy Mihály; a csécsényi járásban **szabiró:**

Veres János, s. **szabiró:** Horthy Gábor, Gonda Károly, Baross Árpád és Harmos Albert; a ssirádi járásban **szabiró:** Hanzóly Márton és Oláh József, s. **szabiró:** Kemény Károly, Martonfalvy Gyula, Okolicsányi József és Dr. Herman Sándor; a losoncsi járásban **szabiró:** Gellén Endre és Pongrácz György, s. **szabiró:** Báthly Béla, Csonka Zsigmond és Okolicsányi Mihály; a gácsi járásban **szabiró:** Csonka Zsigmond, Okolicsányi Mihály és Szakall Antal, s. **szabiró:** Veres Imre; a faleki járásban **szabiró:** Plachy József, s. **szabiró:** Baloghy Dezső, Horváth Bertalan és Okolicsányi Manó.

Őrvezős: Dr. Kaeskovics Gyula. **Járási orvosok:** Feledi Ferencz, Plichta Soma és Ehrenreich Lajos orvostudorok.

A két állatorvosi állomásra pályáznak: Gaál Lajos, Mojszik Pál, Kamta István és Samarjai N.

Miután az 1883. évi I. t. cz. mely a tisztviselői qualificatiót szabja meg, a pályázók előtt ismeretes, s lapunk után is tudomás szerezhető volt azon belügyminiszteri rendeletről, mely határozottan kimondja, hogy a kellő qualificatio nélkül megválasztott tisztviselő a nm. belügyminiszterium által megerősített nem fog; ennél fogva talán felesleges itt arról beszélni, hogy a jelöltek kérvényeit — melyek e hó 18-áig a főispán ömeltőségéhez betérjesztendők, — kellőleg szereljék fel.

Nyilatkozat.

A „Budapesti Hirlap” minapi egyik számában, névtelenül, oly hír lett közölve, mintha én egy kir. kinevezéstől függő magasb hivatali állásra lévén ki, szemelve, a közlelbi tisztujtáson jelenlegi megyei hivatalomra pályázni nem kívánnék. Ennek ellenében kijelentem, hogy ama, tudtom nélkül keletkezett hír, illetve kombináció minden alapot nélkülöz.

B. Gyarmaton, 1883. december hó 4-én

Pajor István,
árvaszéki elnök.

Közigazgatási bizottsági ülés

decz. 1-én.

Az ülést gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ó méltósága, a szépszámmal megjelent tagok üdvözlése után megnyitván, felolvastatt az alispáni jelentés.

A katonai és nőutlési ügyek a szokott eljárás szerint elintéztettek.

Tárgyalattott Szenté község képviselő testületének határozata, mellyel a nevezett község elhatározta, hogy az ottani róm. kath. iskola fenntartására, különösen pedig a tanítói fállletmény kiszolgáltatására az összes községi lakosok és családok is kötelezvék. Ezen községi határozat ellen Niezki (a Világi féle bírtok gazdatisztje) felebbzéssel élt. A főjegyzői javaslat, habár belsmeri a határozat illetéktelenségét, mely más felekezetet és oly egyénekot (családokat) érint, kik az egyházi vagyon gyarapítására nem kötelezhetők, gyakorlati szempontból a községi határozatot fenntartatni javallja, mégis oly módosítással, hogy csak az azon családok szoríthatók a fenti kötelezettségre, kiknek tanköteles gyermekeik vannak.

Scitovszky János ily határozatot fontos olvi jelentőségűnek tart, mely mellett a község és egyház külön érdekei érintvék. Az olv az, hogy minden fele-

kezőt tartsa fenn a maga iskoláját. Miért is ez ügyben határozat hozatal előtt, vizsgálatot kér a szolgabíró által megejtetni.

Reményfy József, utalva (igen helyesen) a közokt. törvényre, hogy a község, tekintet nélkül a lakosok felekezeti voltára, az esetben, ha iskola fen tartó, az iskola ellátásához kötelezve van járulni. Azt azonban, hogy Szenté községét az iskola fenntartás kötelezettsége terheli e? bizgatolva nem találja. A családok azonban, kik ma itt, holnap ott vannak, semmi esetre sem kötelezhetők, hogy az iskola fenntartásához járuljanak. Miért is a Scitovszky által javasolt vizsgálati eljárást elfogadja, s utasítani véli a szolgabíró, hogy a vizsgálatot ezen irányban is ejtse meg, s az iskolaszéket és képviselő testületet halgassa ki.

Ezen felzsolalások folytán a községi határozat feladatott, a családok az iskola fenntartás kötelezettsége alól felmentettek, s az ügyben a vizsgálat megejtése elrendeltetett.

Ulmer Mór felebbzése azon alispáni határozat ellen, mely szerint iparcugedély nélkül üzletnyitás végett a szolgabíró által kimondott 20 frt bírság 10 frtra szállítottott, elutasítva lett, s az alispáni 2. od fokú határozat indokainál fogva helybenhagyatott.

Svajczer Gyula becskei lakos regále csontkítási ügyében az iratok pótfelszerelése elrendeltetett.

A szolgabírák előzőleg utasítva lettek, hogy a járásaikhoz tartozó községekben lévő hitfelekezeteknek temető ügyeiről, t. i. hogy van e minden felekezetnek rendes temetője? pontos jelentést tegyenek. Plachy József szolgabíró általánosságban jelenti, hogy járásában a községekben minden hitfelekezetnek van temetője. Hartvich szolgabíró is ily fele jelentést tesz, ez utóbbi azonban azt is jelenti hogy a Panyit-Darócson lakó izraeliták, halottjaikat Losonczugárra viszik s ott temetik el. A többi szolgabíró jelentése még nem érkezett be. Minthogy e két jelentés nem felel meg a kiadott végzésnek, mely szerint minden községről külön külön teendő meg a jelentés lehető körülményesen eszerint a jelentések pótlás végett vissza utasítottak. Eszeremind Hartvich utasított hogy a panyit daróczi izraeliták rend és törvényellenes temetkezési módját azonnal szüntesse be.

Koczka Tivadargyógyszerész Gácsos gyógyszer-tár felállítására iránt engedélyt kér. Ily tárgyú kérvényt maga Gács községe is beadott, eszerint a község meghallgatása czittal mellőztetvén, a kérvényi iratok a megyei egészségügyi bizottságnak véleményes jelentés végett kiadattak.

Trencsényi Adolf becskei lakos felebbzése, regále ügyben, elutasítottott.

Oláh főszolgabíró jelenti, hogy Becskén és Berczelon az izraelita anyakönyvvezetést betiltotta, s a b.-gyarmati járási szolgabíró megkereste, hogy a jelzett községeket illető anyakönyveknek a szügyi rabbinátus általi vezetését rendelje el, mint befejezett tény, tudomásul vétetett.

A belügyminiszterium rendelete folytán a csendőrségi szárnyparancsnokság is értesítve lesz a közigazgatási bizottság ülések határnapjairól.

Árvaügy. Bevándorok száma: 14269, elintéztetett 13275, elintézetlen 994. Az iroda nincs hátrálékban. Hagyatéki ügy volt 721, elintéztetett 701. Árva vagyon betéti könyvekben: 256,148 frt 99 kr. Kötvényekben: 258,839 frt 14 kr. Értékpapírokban: 22,175 frt 27 kr. Kamatokban: 21,763 frt 7 kr. Összesen 557,926 frt 47 kr. Tartalék alap: 7273 frt 90 kr.

Scitovszky János, mintán a kötvénybeli értékeket melyek 258,839 frt 14 kr értékben őristetnek a gyámpénztár által, felolto soknak találja, utasítatni kéri az árvaszéket az aggályok megvizsgálása czéljából, hogy a cumulativ közlelésből átvett, és a gyámpénztárban őrzött többi kötvények kelte, értéke és biztosítás tárgyában az árvaszék kimutatást készítessen. Reményfy József ezen indítványhoz szintén hozzá szólván, azt

elfogadja. Az árvaszék tehát a kimutatás elkészítésére és beterjesztésére utasított.

Tanügy. A csitári, pálfalvi, szécsénykovácsi iskolák, valamint a losonci ipariskola számadásai felterjesztettek.

A b-gyarmati és losonci ipariskolák bizottságai üzenetlen buzgókodásukért elismérésben részesítettek. B-Gyarmaton 140, Losoncon 124 ipartanuló nyert oktatást az ipariskolában.

Oláh szírió jelenti, hogy a sziráki járásban oly község, hol 30 iparos tanuló lenne, nincs, s így ipariskola felállításáról e járásban szó nem lehet.

A népiskolákra vonatkozó 1883-ik évi jelentés, mely megyei tanügyünk bő képét foglalja magában, a tagok közt kiosztatni rendeltetett.

Scitovszky János az 1885-diki budapesti országos kiállításra itt is a bizottság figyelmébe ajánlván, aérlemeznek találja, hogy az országos gazd. és iparbizottságba megyénkbeli a gazdaságosság részéről senki sincs bevalasztva. Erre a minisztérium figyelmébe felhívatni kataroztatott.

Adóügy. November havában befolyt 120960 frt, 25071 trttal több, mint a múlt év hason havában.

Scitovszky J. kérdést intéz, hogy a szállóidezsma-váltsági adó behajtása és elkönyvelése körül mily intézkedések tétettek?

Az adófelügyelő jelenti, hogy az iverk még február havában kiadattak a községek előljáróinak. Ez ügyben bizottság küldetett ki, melynek tagjai az alispán mint elnök, Reményfy, Harnos és Tornay adófelügyelő.

A jövő évi adóelvetési eljárásról szóló intézkedések közzé tétetni rendeltettek.

Bizottsági javaslat alapján kimondatott az is, hogy a községeket terhelő adó a község pótdókjából csak azon többlet foglalható le, mely a községi előirányzatban felvett községi kiadások fedezete után felmarad.

Tapasztaltatván, hogy a bírói sorrendi tárgyalásokhoz az adókimutatások sokszor be nem érkeznek s így a sorrendi tárgyalás többször a felek nagy hátrányára és költségére elmarad; ennél fogva a bizottság idejét látja annak, hogy e visszás helyzetet orvosolja. Miért is e tárgyban adandó javaslat szerkesztésére bizottság küldetett ki, melynek elnöke az alispán, tagjai: Reményfy, Harnos és az adófelügyelő.

B-Gyarmatot illetőleg 5235 frt behajthatlan adó törleése hozatik javaslatpa. Mielőtt e javaslat folytán e nagy mennyiségű adó törültenék, a lajstrom vizsgálat végett bizottságnak adatott ki, melynek tagjai: Reményfy, Komjáthy és Harnos urak.

Börtönügy. A fegyenczek létszáma 298 volt november havában.

Egészségügy. Előadó dr. Kacsokovics Gyula főorvos. Podrecsányban difteritis uralkodott 12 beteg közül 3 meghalt s 9 gyógykezelés alatt áll. Egyéb-ként az állapotok kedvezők. A gazdasági állatok közt járvány els nem fordult, a lépense is megszűnt.

A prostitúció ügyében (melyet a főorvos kéjelegési ügynek nevez) jelenti, hogy B-Gyarmaton, Losoncon és Salgó-Tarjanban a szabadszemélyek orvosrendőrileg hetenkint megvizsgáltatnak.

A kávéházak pinczérnőire nézve erősebb rendszabályokat nem proponálhat a főorvos, mint azt, hogy a pinczérnőknek tiltassék el a vendégek mellé állni, s hogy a megtett szolgálat után a vendégtől asonál távozzanak el.

Steller: Azokat is meg kell vizsgálni.

Dr. Kacsokovics. Azt nem szabad tenni, mert a vizsgálat csak nyilvános szabadszemélyekre terjedhet ki.

Reményfy a javaslatot gyakorlatilag kivihetetlennek találja s így csupán a megyei szabályrendeletnek, mely kimondja, hogy kéjbőlgy pinczérnő nem lehet, a szolgabírák általi végrehajtását sürgeti. Ezen javaslat elfogadtatott.

A egészségügyi vita közben Reményfy József felhívást intéz a bizottsághoz azon káros igazgatásokról, melyeket Kozáky Dániel pénzi lakos, Pécze községének Pestmegyéhez való csatolása iránt elkövet. Figyelembe véve azt, hogy ez esetben Rád és Kosd is el volna innen srakítandó, tekintve, hogy Nógrád-megye a pénzi utakra már sokat áldozott és még számos indokoknál fogva, a bizottságnak — szerinte oda kell hatnia, hogy Kozáky Dániel igazgatását ártalmatlanná tegye. Miért is a főispán felkérteini kataroztatott, hogy a tényekről a kormányt értesítse s hasson oda, hogy ezen igazgatásoknak vége vessenek. (Helyes. Péczet nem adjuk oda!)

Utügy. Az utak állapotáról szóló jelentés tudomásul vétetett. Reményfy ügyelmezteti a főmérnököt a kavics rosz minőségére.

Fontos elvi határozat hozatott ez ülesen. Ugyanis kimondatott az is, hogy a megyei köztisztviselők, körjegyzők nem lehetnek vállalkozók, vagy valamely vállalkozó cégnek tagjai, vagy segédei.

Postaügy. Nézsán és Szennán december 1-én postaállomás lépett életbe. Az előbbihez A-Petöry, A. és F-Sép, az utóbbihoz Priboj és Borosznok kzségek osztattak be.

Ülés vége d. n. 1 órakor.

Alispáni jelentés

(a december 1-én tartott közis. biz. ülésen.)

Tekintetes közigazgatási bizottság! A folyó évi 1270 számú köz. biz. határozattal oda utasítottam, miszerint azon megyeszerte elterjedt hírekre vonatkozólag, melyek szerint a megyében az ujonczesási eljárásokból kifolyó visszatételek miatt vizsgálatok lennének folyamatban, tudomást szerezvén, arról a közis. bizottság legközelebbi ülésében előtérjesztést tegyek, minek folytán van szerencsém jelenteni, miszerint a m. kir. IV. honvéd kerületi parancsnoksága átirata szerint Lovich Géza 94-ik sorozatbeli és Goldberger Ignác 52. honvédszászlóaljbeli tizedesek a múlt 1882. évi sorozás alkalmával az illető sorozó bizottság mellé irnokul vezényelve lévén, ezen működésük alatt többrendbeli csalást követtek el, miért azok vizsgálat alá vétetvén, az előbbnevezett Lovich Géza másolatban áttett vallomásából ezen családokban Chikán János fűleki, Daniel szécsényi és Garba b-gyarmati szolgabírói irnokok is mint bűnrészesek merülnek fel; minek folytán Ghikán János fűleki szolgabírói irnokot állásától azonnal felfüggesztettem; Daniel nevű irnok a szolgabírósnál rendszeresen alkalmazva nem nem lévén, Veres János szolgabíró köteletségére tettem kaphatolni azt, hogy az 1882. évi sorozás alkalmával a szolgabírósnál részéről ki volt az állítási lajstrom kitöltésének vezetésével megbizva; Garba János b-gyarmati szolgabírói irnok még 1882-ben elmozdítása folytán tébolydába szállitva állásától végleg elmozdítva lett, ellene intézkedés szükségé fenn nem forog. Egyébként az érintett jegyzőkönyvet Chikán János, mint a többiek ellenében megindítandó vizsgálat folyamatba tétele végett, hivatkozva a büntető törvénykönyv 449 §-a alapján a helybeli kir. törvényezékhez áttettem.

Ezzel kapcsolatban a kassai katonai hadparancsnokságnak a helybeli kir. törvényezékhez intézett s ettől hivatalomhoz jött megkeresés folytán, a katonai kötelezettség alól állítólag jogtalanul felmentett egyének szigorú földvizsgálat alá lévén vonandók, a kassai hadparancsnokságot a helybeli törvényezék által a földvizsgáló bizottság kijelölésére felhívtam.

A tekintetes közigazgatási bizottság kezdeményezése folytán a folyó évi október 17-én tartott közgyűlésben hozott 152 számú azon határozatot, melyszerint a községi közgyámoknál hiányzó nyilvántartások pótlása végett a megyei árvaszéknél vezetett nyilvántartásokból kiadandó kivonatol másolatok céljából fel-fogadandó egyének díjazására a megyei gyámpénztári tartalékalapból 1000 frt a megye alispánjának számadási kötelezettsége mellett rendelkezésre bocsátatott, a nm. belügyminiszter 63458 számú leiratában azzal hagyja helybe, a bemutatandó számadás alapján, ezen költségnek a megyei gyámpénztári tartalékalapnál végleges kiadásba helyezése iránt, a jövő évi tavaszi közgyűlésben hozandó határozat az 1877. évi XX. t. cz. értelmében jóváhagyás végett felterjesztessék, mely leirat alkalmazás végett az árvaszéknél küldöttetett.

A múlt tavaszi közgyűlés elő terjesztett tiszti jelentésben volt szerencsém jelezni, miszerint akként intézkedtem, hogy a közmunka pénztárról eddig vezetett számadás mellett, mely annak csak folyó évi bevételeit és kiadásait sorolja elő, de annak csoklóvó és szenvedő állapotát nem tünteti ki, a múlt évi költségelőirányzatra csakközött tényleges bevételek és kiadások a jövőben mindenkor július hó 1-én lezárasának s ezek alapján a mérleg elkészítessék, — van szerencsém a kir. építésügyi hivatal által összeállított mérleget ide mellékelve beterjeszteni, melyszerint az előbbi évek közmunkavállalás díjaiból, a folyó évi június hó végéig befizetett s tényleg meglévő 12622 frt 80 és fél kr készpénz és még hátralékban lévő 82855 frt 69 kr összes közmunka tartozás s így összesen 45478 frt 49 kr összeg terhére, a megyei uthoz folyamatban vett többrendbeli — részben a f. évi július hó elején még folyamatban volt, részben az előirányzatba fel nem vett, vagy ahhoz képest eltérőleg végrehajtott munkák bevétele s után fizetendő összeg 31423 frt 13 kr tesz; mely összeg a készletben lévő pénz, s a még hátralékban lévő követelésekben nemcsak bő föderetet talál, de ezen tartozások szigorú behajtása mellett még 14055 frt 36 és fél kr rendelkezés alatt lévő összeget is tüntet ki.

Kelt B-Gyarmat, 1883. november 30-án.

Madách Károly,
alispán.

A napi sajtó!*)

A negyvenes évek előtt leginkább a magas és legmagasabb egyéniségek névnapjai, udvari ünnepélyek és más ily magasztos esemény örömeire elűtött mozarak számlálásával és kommentálásával foglalkozván, boldog vala, ha évenként egy két üg. ilkoságot constatálván, arról egy egész hónapra át irhatott, és a tulajdonképeni politikával csak sölve, úgy szólván „per tangente“ foglalkozván, már Kossuth kezében kard vala, melyet magasan villogtatott és bár széchenyi István hidegen gondoló, megfontoló esze neki nem mindenben adott igazat; bár Kossuth érdeket, pártot képviselt, mégis a hazát és jogait védte tiszta kézzel bátran és rendületlenül.

Es e sajtó, mely korszak alkotóvá emelkedett akkor a segítségével mérkőző nemes bajnokok tollai által, mivé süllyedett le most? Egy despotikus Vervaltungsráthba, tolla sörtevé, mely az ország és közönség jogait bitorolva, államot képez az államban, centralizált hatalmat a központban, majomnak a kezében beretva, melynek véleménye csak tápot illető és ün-érdekben szolgáló kérdésekben válik szét, hogy akkor, midőn a rabszolgák felett kivított hatalmát veszélyeztetve látja, egyöntetű nagy képességgel közös védelemre egyesüljön.

Romlott és hibás lett mindenestre. De nem kevésbbé hibásak az előfizető szolgák, helyesebben rabjaik, kik tehetetlen szolgaként urat cserélni gyengék és képtelenek, a kiket gondolkodási lustaságuk elfogulttá tevén, — igen is képesek arra, hogy egyik a „Pesti Napló“, másik a „Pester Lloyd“, egy harmadik az „Egyetértés“, vagy ezekhez hasonló jeles firmák által kijelölt száraz malmot, egy jobb ügyre érdemes türelemmel évtizedekig tapossák. anélkül, hogy meg-gondolnák, miszerint így — bár észrevétlenül s ön-kénytelenül — olyan gondolkodáshoz szoknak, mely szellemi leigázásuknak önkészített lánczát képezi, mert még az események tudása is megvonatik tőlük, bár ezeknek ferdítetlen előadása képezne józan és okadatolt itéletüknek sarkkövét. Pedig a védekezés két olcsóbb de ellentétés lap tartása által könnyű volna, sőt az olvasói az ellentétes lapoknak fertilyonkénti változtatása is megóvná a nagyhatalom a s z o k á s nyomása ellen.

Kell a sajtóval, mint minden új találmánnyal (sokszorosító képessége fokozásában is) számolnunk! Munka erejét fel kell használnunk értékesítetünk és semmi esetre sem kell engednünk, hogy saját pénzünk segítségével tiporja érdekeinket.

Elfogja, mert el kell foglalnia, a közügy szolgáltaiban a neki kijelölt helyet, midőn a tarthatatlan centralizációval, régi bár, az események által módosított decentralizált alkotmányunkhoz visszatérünk mint a parlamentális szédelés hamis ábrái és torzképei büszke ellentétéhez.

Ha még az is ki a „Függetlenség“ sokszor követett modorát helyteleníti, de korhadt állapotaink közötti létjogot és szükségességét; szerkesztőjében pedig a polgári jogokkal felruházott egyént elismeri, undorral és megdöbbenve kénytelen tekinteni az összes sajtó önmagát lealacsonyító eljárására.

Midőn tilos a jellem, meggyőződésnek hely nem engedélyeztetik és a meghunyászkodott szolga számára csak az opportunitás gyenge maza hagyatik mestelen-sége elfedésétől. De még az összes parlament és parlament pártok még külön-külön sem nyitbatnak az önértetnek helyett.

Midőn a már többet el nem bíró országra már a jövő évben új és nagyságuk miatt elviselhetlen terhek rovatnak és a honpolgárnak igyekezete, takaré-kossága, sőt áldozatkész nélkülözéseért még annyi sem hagyatik osztályrészl, hogy a mostoha évek — léte biztosításul valamit felre tehetne; sőt a legnagyobb részről elragadtatik a pusztító sentarítására nélkülözhetlen is.

Midőn egyedül a civilizáció és társadalmi tömörülés sajnos, bár elkerülhetetlen kirovései, mint a dögsgazdagnak, a koldus szegénynek és a jobbára adómentes p'uzkezelésnek engedtetik csak megélhetési mód; míg a társadalom legszükségesebb és fenállásáára legelőkelőzetlenebb rész a közép osztály agyon-sujtatik. —

Midőn a bár folytonosan feszül és a jövőendő nehé-bágy fel más választást, mintafeltétlen megadást, vagy tarthatatlan absolutizmust az ezt követő anarchiával vagy revolutio között.

Ki kételkednék, hogy fel kell ébredni a nemzet kebelében a komoly kötelezettségérzetnek, hogy az egyes-ek ezétáztört erójének tanácskozással és társulatokban tömörülni kell, hogy a bekövetkezendő rosznak ideje-

*) Adjuk e cikket, bár több részben nézetünkkel és fel-fogásunkkal ellentéz. A képek, melyeket nagyrabecsült megye-bizottsági tagunk feltüntet, sőtette, s joggal támad fel keblünkben ama aggodalom, hogy nem jó az ördögöt a falra festeni. Szerk.

korán eleje vétethessen, a közügy és közjó iránti érdeklődés elnémetse a külön érdekűek látszó, de csak a szédeltés által ilyennek feltüntetett, párt és felekezeti szellemet.

Ugyanezen lapokban már kifejtettem, és a lefolyt év igazat adott ama tagadhatlan ténynek: hogy a távolról összesereglett összejáróteleknek ideje lejárt; és hogy a sajtó útján való közlekedés ideje rég bekövetkezett. Ellenben bár a legjobb akarat vezérelte legyen azokat, kik a megyei gazd. együletet alakították: be kell látni, hogy összejárótelek avagy kiállításai akár Gyarmaton, akár Losoncban — jóllehet minden megtörtént arra, hogy azok megyévé tétessenek: magukon viselték a vidéki jellegét.

Elismervé, vagy nem, önmagukat jelölik ki ezek nemcsak az egymás közti érintkezésére de gyakorlati próbául is hogy a 48 ban adományozott jogokat mennyire szándékoznak igénybe venni, vagy tényleg mennyire veszik igénybe azok, kikre a valódi önkormányzat és szabadság nemzeti kiváltságai kiterjesztettek.

Itt csak a vidéki egyület a megyei sajtó útján folytonosan érintkeznek: ha egymás kívánságai, törekvései és bajairól folyton tisztába lesznek, évenként egyszeri, vagy kétszeri központi összejárótelek alkalmával kifejtés határozott törekvésekkel jelenkednek meg az ilyen valóban megyei összejáróteleken. Ilyen igazi közgyűlésekről nem fognak elmaradni, mint elmaradnak a végzéseiben előre kifutó és kizirkalmazott megyei gyűlésekről az érdeklettek.

Hogy egyes embereknek discretionális hatalma megadódik, hogy 7-8 ember nem fog a megye nevében végzéseket hozni, s a többi közönség pedig bólint gattai; az bizonyos. De ez nem baj! Ha egészséges és tiszta a sajtó, saját ügyeiről felvilágosodtabbá a közönség, melyeket a "sic volo, sic jubeo" — egyszerűségénél több tanulmányt fog követelni az országos közügyek azonban úgy hiszem ez még kisebb baj leendő.

Melyeket, hogy ez mind bekövetkezzék, talán bekövetkeznie kell; de a "mikor?" nem egyes véleményről függ, hanem a közönség, a közvélemény akaratától és mivel itt a "vis inertiae" győzendő le, egy vidéki együletnek kell a kezdeményezést megkísérteni megkezdve a megyei együletet, hogy vidéki tagjait feloldva fizetési kötelezettsége alól, finansziális tekintetben csekély mértékű támogatási lépéseiket a vidéki egyület számára tartsa fel, átalakulván ömaga is vidéki együletté!

En nem hiszem hogy a megyei egyület, a legelső vidéki együletnek, ezen kifejezett kívánságát megtagadná, vagy megtagadhatná és ha tekintetbe veszem! hogy a rétsági megyei főegylet, ha a legjobb szándékkal alakult is mindeddig phantomnál egyábbé nem fejlődött, némi joggal intézem már tavai felvetett kérdésemet újlag is Laszkár Gyula, illés Ödön barátim úgy e vidéken lakó minden értelmiséghez: nem látják-e elérkezettnek az időt ez ügyet ha szükség megvitatni, és hanem szükség váltatni haladni?

Akár osztják véleményemet, akár ellenzik, bárati nyílt felzárkózásra, hasonló feleletet remélni bátorodom.

Pusztaszentán, 1883. november hó 24-én

Luka Gusztáv.

A szécsényvidéki gazdasági egyület felállításának első hároméves időszakát befejezve, ez alkalmából 1883. évi december hó 16-án d. e. 9 órakor Szécsényben közgyűlést tart, melyre a tagok külön meghívot-

tak. — E közgyűlés tárgyát az első cyclus lefolyását tárgyzó jelentéseken kívül új tisztikar választása is fogja képezni, miért is remélhető, hogy a tagok, kik az egyület eddigi működését figyelemmel kísérve, a megyénkben kezdeményt képző szervezkedést szükségessé, a további működést hasznosnak tapasztalták és ítélik, tömegesen megjelenni fognak, hogy választási jogukat legjobb belátásuk szerint, s az egyület gyarapodását, haladását szem előtt tartva gyakorolhassák.

Ugyancsak a közgyűlés befejezte után az egyület ideai árpatermése, kukoricája és gépei (lóhere gép, mélyítő eke, mézcsapó stb.) a helyszínen elárvereztetni fognak. Az együletnek készletben lévő 3-4 éves gyümölcs oltványai együleti tagoknak darabonként 20, másoknak 30 krért, 2 éves ákácznak száza 50 illetve 80 krért, 2 éves eper és topolyfának száza 1 frtért jövő tavasszal fognak eladatni, az eladás idejének kezdete annak idején a kertészeti szakosztály elnöke által fogván közzététetni illetve a tagoknak tudomására hozatni.

H i r e k.

Hymen. A köreinkben kedvesen ismert Rolf Lenke kisasszonyt Turáról, a napokban jegyezte el Berger Dezső gyöngyösi takarékpénztári főkönyvezető. — Schoenberg Zelma kisasszonnyal Herencsényből, legközelebb váltott jegyet Schulhof Géza, bajai lakos.

Fájl Frigyes és Takács Mihály fiatal művész barátaink múlt vasárnap hangversenye zeneileg teljesen, de anyailag éppen nem sikerült, s ez utóbbi sajnos tény részint annak tulajdoníthatni, mert a nevezett ifjú emberek a gyakorlati élet s egy vidéki hangverseny rendezés követelményeivel megismeretlenek de még városunk és környéke, mint azt már annyiszor tapasztaltuk nem bír oly fizető közönséggel, mely a megyeháza nagytérét csak félig is megtölthetné; mert akinek módjában állna pártolni a művészi mozgalmakat, a jobb módú honorátiók, izraeliták és polgárság visszavonul; (tisztet a csekély kivételnek!) No de szóljunk röviden a műsorról is; hogy ez mily választékosan lett egybeállítva, elég a zeneszerzők: Schubert, Zimay, Chopin, Erkel, Liszt neveit felsorolnunk, Fájl korcst előadását, finom árnyalású játékat és csaknem bevégzett technikáját már egy előző hangversenyéből ismertük, és érdeme szerint megtapsoltuk Takács Mihály az országos kir. zeneakadémia operaszák hallgatójának éneke azonban új volta igen kellemesen lepte meg közönségünket. Ily kifejezés teljes művészi szabatos előadást terjedelmű érezt és a mellett még a legbehízelt hangot csak ritkán hallhatni, volt is tehát taps és újraszás, s az ifjú embernek szép jövőt merdünk a művészet pályáján jósolni. De dalárdánk is Storck és Thern férfinagyjaisal teljes sikert aratva működött közre; ismételve sajnáljuk tehát hogy a hangverseny nagyobb közönségnek nem örvendett. Hogy előadás után mi folytatás volt, arról nem szólhatunk, mert az efféle impromptuknak csak nagy közönség mellett vagyunk barátai, tehát futottunk a tereméből haza.

Névnep F. hó 2-án Vaskörten fényes névnap volt Székely László úrnál; a névnapi estélyen számosan vettek részt. — Miklós előestéjén pedig Patvar, azon Vajda Miklós úrnál gyűlt össze szép társaság, mely a házi gazdát és családját sok jó kíváncsian részeseztette.

Adomány. Feledi Henrik úr a részére egy perces ügyben bírósággal megítélt 3 frt tanúzási díjat a helyb. önkéntes tűzoltó együletnek adományozta; miért is az egyület parancsnoksága részéről ezuttal Feledi Henrik úrnak köszönet nyilvánították.

Karácsonyi ajándéktárgyak gyönyörű gyűjteményét állította össze Székely Mór könyv és papírkereskedőnk. — Ott vannak kiállítva a legújabb irodalmi művek, gyönyörű díszkötésekben, melyek bármily sa-

lon díszére válhatnak; azonkívül albumok és számtalan emléktárgyak. Valóban e kiállítás meglepően szép és gazdag, és Székely úr, mint egyedüli könyvkereskedőnk elismerést és támogatást érdemel jó törekvéseiért.

Gyászír. Nógrádmegye egyik volt szolgabírája, a legutóbbi időben nyugalmazott törvényszéki bíró: Jenik Imre, Szécsényben rövid szenvedés után elhunyt. — Haláláról következő gyászlapot vettük: Jenik Imréné szül. kreuzinfeldi Pannosch Ernestina, Jenik István s neje szül. jesseniczei Jankovich Ilona és k. leányuk Ida, öz. jesseniczei Jankovich Aurélné szül. Jenik Franciska és gyermekei Mária és Emma szomorodott szívvel jelentik felejtethetlen férjének atyjának, illetőleg ipjának és nagyatyjuknak: Gámsendörfi lovag Jenik Imrénének rövid szenvedés után f. december 1-én napján életének 59 ik, házasságának 19-ik évében történt gyászos kimúlását. Hült tetemei ugyan e hó 3-án délután 3 órakor fognak a helybeli sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozatáig pedig december hó 6-án a széki r. k. anyaszentegyházban fog az Úrnak bemutatattatni. Szécsény 1883. december 1-én. — Stotter Lászlóné szül. Ivanka Erzsébet, Hontmegye egyik szép fiatal hölgye, ipolyágon f. hó 4-én jobblétre szenderült. — Szentpéteri István losonci ügyvéd e hó 4-én elhalálozott. — Dubraviczky Gábor szűgyi körjegyző e hó 3-án hunyt el 29 éves korában. Béke hamvainak!

Gazdatiszt állomásra ajánlkozik új éviót egy ahöz érő, s hosszú ideig gazdasággal foglalkozó úri ember. Bővebb értesítéssel szolgál a szerkesztőség.

Tisztelettel hívjuk fel azon t. előfizetőinket a községek előjáróságait, kik úgy ez évről mint a múlt évekről előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, hogy ebbeli tartozásaikat kiadóhivatalunkra címezve mielőbb beiktatni sziveskedjenek.

Érdekes. Mai számunk hirdetési rovatában foglaltatik Heckscher Sámuel hamburgi bankár szerencsehirdetése. — Ezen változóslat szerény és titoktartó pontosságával a vidék bírálmát megnyugtatva, azért is azt a tisztelt olvasók figyelmébe ajánljuk.

Nyiltér.)

T. Frey György úrnak Haláloz.

Folyó év november hó 15-én Tak. Svábi körözés ár lakán ön többek jelenlétekor azon rosszakaratilag kikelt nyilatkozatot tevő, miszerint személyét durva sértással illettem. Milyen önt nyilatkozatának bebizonyítására levélben felkértem, ön ettől szonyodását szintén levélben azonnal hozza tudomásomra, hogy velem levelezésbe bocsátkozni tekintettel sok dolgomra, nem akar. Igen méltánylom ön önnök a bebizonyítás lehetetlenségét; így tehát szorultságát. — Én teljes becsülettel is azok azért, hogy nyelve fékezéséhez nem érvén engem compromittálni vágyott. — Ennél fogva reményem ön is méltányolni fogja részéről azon becsületét, melynél fogva önnek állítását még a bizonyítást nem emköszli, helyl értékre szállítom azaz, hogy azt használnak és pletykának nyilvánítottam.

F. k. t. e. r. s.
kántor-tanító, Mezővár

Feloldó szerkesztő:

Horváth Danó.

Lekár József gácsi lakos

33-ik számú, a belpiaczon lévő emeletes házban három lakosztály újévtől haszonbérbe kiadó, esetleg az egész épület szabadkészből örök áron eladó.

E rovatban a közlőttekért nem felelő a Szerk.

Karácsonyi ajándék!

China ezüst- és Alpacca-árak gyára

MORIZ HACKER

Bécs, I., Operngasse 2.

Legdusabb választók evő-eszközök, asztali készletek, thea és kávé-készletekben stb.

Legrégibb gyári jegy Osztrák-Magyarországban

15 évi kezességgel.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

3-3

3236-1883. szbirói szám.

Arverési hirdetmény.

Az alulírott intézet részéről ezennel közbirró tétetik, hogy az alább elsorolt számok alatt nála elzálogosított kész- zalogtárgyak (ékszerek, arany, ezüst s egyéb értéktárgyak) mi- után azok egy hó alatt sem kiváltva sem megbozsabbitva nem lettek, folyó 1883. évi december 13-án délután 2 órakor az intézet helyiségében, az iparhátság felügyelete alatt elárverez- tetni s készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Ezen értéktárgyak elzálogosítási számai a következők, n. m. 8, 12, 18, 27, 29, 35, 46, 59, 73, 81, 110, 115, 117, 121, 122, 131, 139, 173, 177 és 184.

Kelt Gyarmaton, 1883 évi november 27-én.

A „Takarék és Hitelinteztet részvénytársulat”

2-2

Balassa-Gyarmaton.

Ki bármikor költés, nehezebbé, rekedtebb, huror, nyálkásodás, meg-
hűlés, fűd- és gégé-bajban szenvedő
ajánlom saját készítményű codei-
nes moha-növény czukor-tízlit.
Ezen kellemea ízű szeleikék, bármily
menyiségben logyasziva, emésztési zavart
nem idéznek elő.
Ajánlom továbbá gyengélkedőknek, ver-
szegényeknek és ádultó betegeknek egyenesen
Malagból hozatott 1898. évi malaga-boromat.
Egy palack ára 1, 2 és 4 ft.
Egyesremiti 1 értesitem a t. cz. közön-
séget, hogy a g. gyárt minden kereszttebb
gyógyszer-különlegességgel és a legfinomabb
illatszerekkel kelőben állítam.
Hecses pártfogásukat kéri:
Herepey Károly gyógyszerész,
"Magyar kereszt" című szígyár bérője
10-7 *Balassa-Gyarmaton.*
Codeines moha-növény czukorkák Hra-
béczy Imre gyógyszerárában Rétágon
is kaphatók.

Mindentéle
karácsonyi és újévi
ajándékok
mindkét nembe i gyermekek és felnőttek számára,
különösen gyermekjátékszerek
a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók
GANSEL JÓZSEF
divatáruk és játékszerek kereskedésben
BALASSA-GYARMATON,
a "Takarék-pénztár" átellenében.
4-1

Haszonbérlet.
A hont Apáti közbirtokossági kocsmál-
tást jog, lakással vagy anélkül, folyó évi
december 1-től több évre bérbe adandó.
Értekezhetni Fiala József közbirtokossági
felügyelőnél, Apátiban 3-1

**Szerencse-
500,000
márka.**
hirdetés!

Részvevési meghívás
ahamburgi állam által biztosított nagy arany-sorsjáték
nyeremény betéteire,
melyen
9 millió 620,100 márkát
biztosan nyerni kell.
Nyereménnyel ezen azírányos arany-sorsjátékok, mely
törzsszámlák csak 100,000 sorsjeggyel bír, a következők:
Legnagyobb nyeremény 500,000 márká.
Prémie 300,000 m. 253 nyerem. 2,000 m.
1 nyerem. 200,000 m. 6 nyerem. 1,500 m.
2 nyerem. 100,000 m. 515 nyerem. 1,000 m.
1 nyerem. 90,000 m. 1036 nyerem. 500 m.
1 nyerem. 80,000 m. 60 nyerem. 200 m.
2 nyerem. 70,000 m. 63 nyerem. 150 m.
1 nyerem. 60,000 m. 29030 nyerem. 145 m.
2 nyerem. 50,000 m. 3450 nyerem. 124 m.
1 nyerem. 40,000 m. 90 nyerem. 100 m.
6 nyerem. 30,000 m. 3050 nyerem. 94 m.
3 nyerem. 20,000 m. 3950 nyerem. 67 m.
26 nyerem. 10,000 m. 3950 nyerem. 40 m.
56 nyerem. 5,000 m. 3050 nyerem. 20 m.
106 nyerem. 3,000 m. egészben véve 50,500 m.
Jelenlét hó alatt 7 részleten biztos nyeremény.
Az első 11 nyereményhúzás hivatalosan megállapított és
1 ered. 1 egész sorsjegy csak 3 ft 50 kr-ért o. é.,
1 ered. 1 fél sorsjegy csak 1 ft 75 kr-ért o. é.,
1 ered. 1 negyed sorsjegy csak 54 kr-ért o. é.
szerezhet meg, és ezen államilag biztosított eredeti sorsje-
gyek (nem ellátott szelvények) az országnek előleges bérmen-
tes beküldése mellett a legközelebbi vidékre is elküldetnek.
Minden részvényes eredeti sorsjegyéhez az állam czime-
rével ellátott játékvétet ingyen kap, a húzás után a hivatalos
húzáslapra azonnal minden feladott sorsjegyet elküldet.
A nyeremények kifizetése és megkifizetése általam
a legnagyobb titoktartás mellett és pontosan eszközöltik.
A nyeremények kifizetése és megkifizetése általam
ványfal vagy bérmentes alállott levélben történik.
A megrendelések a húzás előtt, vagyis
folyó évi december 12-ig
bizalmasan töltessek:
HECKSCHER SAMUEL
senr., pénzügyi és váltóintéző Hamburgba.

Legolcsóbb sorsjegy.
MAGYAR VÖRÖSKERESZT-EGYLET SORSJEGYEI
1890-ig évenként 3 húzás nagy nyereményekkel.
1884-ben három főnyeremény, mindegyik
50,000 forinttal.
A legkisebb nyeremény 6 forinttól 10 forintig emelkedik.
EZEN SORSJEGYEK KAPHATÓK
A magyar leszámítoló- és pénzváltó-banknál Budapestben
valamint minden bank- és váltóháznál az országban.

GUTJAHR és MÜLLER
BUDAPESTEN.
Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
a Margithid közelében, ajánlják azolid szerkezetű s javított gyártmányukat mint:
Trieurök gazdaság számára:
Járgány-Cseplőgépek
Szelelt rosták.
Kukoricza morzsolók
Szecskavágók.
Boraszók.
Különlegességek malomok számára:
Duplamalmok.
Malom trieurhenger.
Gabona osztályozó-hengerek.
Koptatógépek.
Dara választógépek.
Tarák.
Detacheurök.
Malom alkatrészek:
Transzmissiók.
Székerek.
Rostalemezek:
Cseplőgéprosták.
Liszthenger sziták.
Koptató-lemezek.
Ráspoly-lemezek stb.
Gyári raktár és eladási hely B.-Gyarmaton
ANINGER TESTVÉREK vaskereskedésében.
Arjegysékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Drahotsky Vilmos.
A lufrott, Losouczon felállított gépgyárban
és részöntődben elfogadok mindenféle javításokat, u. m.
gőzgép-, gőzkatlan-, locomobil- és cseplőgépeken; továbbá készítek
mindennemű kúlak-, fűdők- és vízvezetékkeket; hid-, tizedes- és
százados-mérlegeket; mindenféle mezőgazdasági gépeket, részöntést,
esztargályos- és kazán-kovácsmunkákat, üvegformákat, metszvénytáb-
lákat, s egyáltalában minden szakmába vágó munkákat a leg-
rövidebb idő alatt és a legolcsóbb árak mellett.
10-8